

**Konsten att läsa
säkerhetsdatablad**

CHECK *lista*

Ett hjälpmedel för dig som ska granska säkerhetsdatablad för kemiska produkter. Check-listan är framtagen av Plast- & Kemiföretagen.

Reviderad maj 2008

Checklista för bedömning av säkerhetsdatablad

Syftet med säkerhetsdatablad är att de som hanterar kemiska produkter skall få information för att kunna undvika skador på hälsa och miljö. Saklig information om kemiska produkter är inte bara ett lagkrav, utan det är också en självklarhet för alla företag som på ett seriöst sätt arbetar med frågor som rör säkerhet, hälsa och miljö (SHM). Det ligger i alla parterers intresse att säkerhetsdatabladet ska innehålla den information som användaren behöver för att kunna hantera produkten på ett säkert och miljömässigt acceptabelt sätt.

Denna checklista är avsedd som ett hjälpmedel för användare av kemiska produkter, för att användaren ska kunna bedöma om säkerhetsdatabladet innehåller all den information han behöver, eller om det finns behov att begära ytterligare information från leverantören. Checklistan är baserad på gällande regelverk och kompletterad med vissa uppgifter för specifika förhållanden. Vissa punkter i checklistan går därför utöver kraven i gällande föreskrifter.

Observera att checklistan inte är någon 'måste'-lista. Det kan mycket väl vara så att

vissa uppgifter inte är relevanta för en viss produkt, eller att uppgifter saknas av annan förklarlig anledning. En seriös leverantör bör dock alltid kunna motivera varför uppgifter inte lämnas i säkerhetsdatabladet.

Det är viktigt att de som utarbetar säkerhetsdatablad har tillräcklig kompetens inom områdena kemi, toxikologi och ekotoxikologi samt behärskar gällande regelverk på området. Samtidigt måste informationen i säkerhetsdatabladen vara lätt att förstå. Därför bör använda facktermer förklaras och testresultat även uttryckas i klartext.

Hur detaljerad information som behövs varierar beroende på vilken typ av produkt det handlar om. Om produkten är avsedd för ett specifikt användningsområde bör mer detaljerade hante-ringsanvisningar lämnas än om produkten t ex är en råvara eller kan användas i många olika tillämpningar.

Denna checklista får fritt kopieras, i delar eller i sin helhet, under förutsättning att källan anges.

Allmänna uppgifter

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Produktnamnet anges på samma sätt som på etikett/förpackning, dvs det råder ingen tvekan om vilken produkt som avses		
Utfärdande- eller revideringsdatum finns angivet (och detta bör inte vara allt för avlägset i tiden)		
Säkerhetsdatabladet är på svenska och är skrivet med ett lättläst och tydligt språk		

1. Namnet på ämnet/beredningen och bolaget/företaget

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Produktnamnet överensstämmer med namnet som anges på förpackningen och på andra dokument		
Leverantörens företagsnamn, adress och telefonnummer anges		
Telefonnummer för nödsituationer anges. Numret kan nås dygnet runt årets alla dagar		

2. Farliga egenskaper

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Produktens klassificering anges		
Viktiga fysikalisk-kemiska faroaspekter anges, t ex brand/explosionsfara		
Produktens viktigaste hälsofarliga egenskaper anges		
Produktens viktigaste miljöfarliga egenskaper anges		
Om inga farliga egenskaper anges här bör innehållet under andra rubriker harmoniera med detta		

3. Sammansättning/ information om beståndsdelar

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Ingående ämnen som är klassificerade som farliga anges med uppgift om koncentration eller koncentrationsintervall. Om intervall anges bör dessa inte vara för stora		

4. Åtgärder vid första hjälpen

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Åtgärder vid de olika exponeringsvägarna inandning, hudkontakt, kontakt med ögon samt förtäring anges		
De rekommenderade åtgärderna står i proportion till produktens farlighet, om t ex omedelbar läkarhjälp eller 15 minuters ögonsköljning rekommenderas för produkter som inte är bedömda som hälsofarliga finns anledning att ifrågasätta bedömningen		

5. Brandbekämpningsåtgärder

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Lämpliga släckmedel anges		
Särskilt farliga nedbrytningsprodukter/gaser som kan bildas vid brand anges		

6. Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Åtgärder för att förhindra skador på människors hälsa anges		
Åtgärder för att förhindra förorening av miljön anges		
Personlig skyddsutrustning för saneringspersonal anges		
Metoder för uppsamling/sanering av spill anges med rekommendation om hur det uppsamlade materialet bör tas om hand		

7. Hantering och lagring

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Åtgärder för att minska riskerna i samband med hantering anges		
Lämplig lagringstemperatur och andra betingelser som kan vara av betydelse för lagring, t ex ljus och fuktighet, anges		

8. Begränsning av exponeringen/ personligt skydd

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Hygieniska gränsvärden enligt gällande svenska föreskrifter anges i förekommande fall		
Åtgärder som behövs för att minska exponeringen anges, t ex behov av ventilation, punktutsug etc		
Behov av andningsskydd anges. För hel- och halvmask även typ av filter		
Behov av skyddshandskar anges, inklusive lämpligt material		
Behov av ögon- eller ansiktsskydd anges		
Behov av särskilda skyddskläder och skyddsskor anges		
De rekommenderade åtgärderna står i proportion till produktens farlighet. Omfattande skyddsutrustning bör inte rekommenderas för att hantera produkter som inte är bedömda som hälsofarliga		
De rekommenderade åtgärderna är rimliga med avseende på de volymer som produkten normalt hanteras i. Omfattande skyddsutrustning bör normalt inte rekommenderas för produkter som enbart levereras i små förpackningar		

9. Fysikaliska och kemiska egenskaper

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Produktens färg, form och eventuella lukt anges		
Flampunkt anges (inklusive metod)		
Självantändningstemperatur anges		
Explosionsområde anges		
pH-värde anges (inklusive vilken koncentration värdet avser)		
Löslighet i vatten anges		
Ångtryck anges		
Viskositet anges (om petroleumprodukter ingår)		
Enheter anges tydligt så att det inte råder någon tvekan om vilken enhet som avses		

10. Stabilitet och reaktivitet

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Uppgift om förhållanden som kan påverka produktens stabilitet anges (t ex temperatur, ljus, tryck, fuktighet eller liknande) om det finns risk för att farliga reaktioner eller farliga ämnen kan uppstå		
Uppgift anges om material eller ämnen som inte bör komma i kontakt med produkten om det finns risk för att farliga reaktioner eller farliga ämnen kan uppstå		
Farliga omvandlings- eller nedbrytningsprodukter som kan förutses vid brand, upphettning, reaktion med luft eller reaktion med vatten anges		

11. Toxikologisk information

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Effekter vid exponering genom inandning anges		
Effekter vid exponering genom förtäring anges		
Lokala effekter vid kontakt med hud anges		
Lokala effekter vid kontakt med ögon anges		
Om siffrvärden anges så är dessa kompletterade med en beskrivning i klartext över produktens eventuella effekter på hälsan		
Produktens förmåga att framkalla allergi eller annan överkänslighet anges. Om produkten innehåller ett eller flera ämnen med kända allergiframkallande egenskaper bör detta anges		
Om det finns risk för allvarliga långsiktiga effekter anges även de första symptomen på exponering så att påverkan från produkten kan upptäckas tidigt		

12. Ekologisk information

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Produktens förväntade rörlighet och fördelning i miljön anges		
Uppgift om ingående ämnens nedbrytbarhet anges		
Uppgift om ingående ämnens potential för bioackumulering anges		
Uppgift om ingående ämnens giftighet för vattenlevande organismer anges		
Om siffrvärden anges så är dessa kompletterade med en beskrivning i klartext över produktens eventuella effekter i miljön		
För ämnen och produkter som är bedömda som ej miljöfarliga framgår om bedömningen är gjord i brist på data eller om data finns som antyder att ämnet/produkten ej skall klassificeras som miljöfarlig		

13. Avfallshantering

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Konkreta råd ges om hur produktrester och avfall från förutsedd användning bör omhändertas		
Konkreta råd ges om hur produktens förpackning bör omhändertas		
För förpackning som kan materialåtervinnas anges tömningsanvisning		

14. Transportinformation

Uppgift	Kontroll	Kommentar
UN-nummer anges		
Klass anges		
Transportbenämning (proper shipping name) anges		
Förpackningsgrupp anges		
Uppgift finns om produkten klassificeras som Marine Pollutant eller inte		
Om ingen klassificering angivits framgår tydligt att produkten ändå är bedömd med avseende på transportklassificering men ej uppfyller kriterierna, exempelvis med texten 'Ej farligt gods' eller liknande		

15. Gällande föreskrifter

Uppgift	Kontroll	Kommentar
Farosymbol eller farokod med farobeteckning (t ex Xn; hälsoskadlig) anges och överensstämmer med produktmärkningen		
Risk- och skyddsfraser anges och överensstämmer med produktmärkningen		
Om produkten är ett bekämpningsmedel anges klass och eventuella restriktioner		
Hänvisning till annan relevant lagstiftning finns (t ex Arbetsmiljöverkets och Räddningsverkets föreskrifter)		

16. Annan information

Uppgift	Kontroll	Kommentar
R-fraser som anges med fraskoder i avsnitt 3 skrivs ut i klartext här		

